

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี กฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางละเมิดอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง ได้แก่ วิธีการหาตัวเจ้าของสุนัข บุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขและผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ ค่าสินไหมทดแทน การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข ผู้เขียนได้สรุปผลการศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ความรับผิดชอบทางละเมิดอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง สำหรับวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัข บุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขและผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 ไม่มีการกำหนดวิธีการหาตัวบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด ส่วนข้อบัญญัติท้องถิ่นในประเทศไทยบางท้องถิ่นกำหนดให้มีการลงทะเบียนสุนัข แต่จากการศึกษาพบว่าในต่างประเทศมีการกำหนดให้ลงทะเบียนสุนัข

ดังนั้น วิธีการหาตัวเจ้าของสุนัข บุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขและผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ควรการลงทะเบียนสุนัขเลี้ยง ประกาศเปิดเผยรายละเอียดในการลงทะเบียนต่อสาธารณะ นำระบบระบุตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS) ใช้กับสุนัขเลี้ยงในรูปแบบของปลอกคอสุนัขอิเล็กทรอนิกส์และจัดตั้งองค์กรเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่

สำหรับค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 ไม่ได้กำหนดค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษและอัตราค่าสินไหมทดแทนไว้โดยเฉพาะ แต่ประเทศไทยมีการนำค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษมาใช้ในกฎหมายบางฉบับ จากการศึกษพบว่าในต่างประเทศนำค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษใช้กับคดีละเมิดซึ่งมีผลกระทบสิทธิของบุคคล ดังนั้น ค่าสินไหมทดแทนจากความเสียหายอันเกิดสุนัขเลี้ยงควรนำค่าสินไหมทดแทน

เชิงลงโทษใช้กับความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความเสียหายจำนวนมาก ส่วนอัตราค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษควรกำหนดจากสายพันธุ์ของสุนัข โดยสายพันธุ์ของสุนัข ได้แก่ สุนัขสายพันธุ์ปกติ สุนัขสายพันธุ์อันตรายหรือสายพันธุ์ดุร้าย โดยให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีในการกำหนดและควรกำหนดให้มีบังคับให้มีการทำประกันภัยสำหรับสุนัขเลี้ยงทุกตัว เพื่อเป็นหลักประกันในการเยียวยาความเสียหายจากสุนัขเลี้ยงต่อไป

สำหรับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข เนื่องจากประเทศไทยไม่มีการกำหนดเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัข จากการศึกษาพบว่าในต่างประเทศกำหนดให้เจ้าของสุนัขมีหน้าที่ลงทะเบียนสุนัขและมีการยกเว้นค่าธรรมเนียมแก่สุนัขบางประเภท ดังนั้น หากประเทศไทยมีการลงทะเบียนสุนัขและจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขเพื่อเป็นรายได้แก่รัฐ จึงควรยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวสำหรับสุนัขบางประเภท เช่น สุนัขช่วยเหลือผู้พิการทางสายตาหรือทางการได้ยิน สุนัขที่ไม่ได้ถูกเลี้ยงเพื่อการค้าและสุนัขที่ถูกเลี้ยงก่อนกฎหมายจัดเก็บค่าธรรมเนียมใช้บังคับ เป็นต้น

สำหรับความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขต้องรับผิดชอบในกรณีที่สุนัขต้องเป็นสัตว์ดุหรือสัตว์ร้าย หากสุนัขเลี้ยงซึ่งตามปกติไม่มีนิสัยดุร้ายและก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นแล้วจะมีแนวทางจัดการอย่างไร จากการศึกษาพบว่าในต่างประเทศกำหนดให้เจ้าของสุนัขต้องรับผิดชอบหากสุนัขวิ่งไล่บุคคล ยานพาหนะหรือจักรยานไปตามทางสาธารณะและหากสุนัขสายพันธุ์อันตรายทำให้เกิดการบาดเจ็บต่อบุคคลอื่นเจ้าหน้าที่อาจกักสุนัขสายพันธุ์อันตรายตัวนั้นได้ ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 377 ควรกำหนดให้มีความรับผิดชอบแก่เจ้าของสุนัข หากสุนัขก่อให้เกิดความเสียหายโดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นสัตว์ดุหรือสัตว์ร้ายและควรให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการกักกันสุนัขเลี้ยงที่ไว้ก่อน โดยให้เจ้าของสุนัขต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดูแลสุนัขนั้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบละเมิดอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง ได้แก่ วิธีหาตัวบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบในกรณีสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหาย ค่าสินไหมทดแทน การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 โดยเพิ่มวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัข ผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขหรือผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ ด้วยการนำระบบการลงทะเบียนสุนัขเลี้ยงมาใช้ กำหนดให้มีการติดป้ายแสดงตัวตนของสุนัขเลี้ยงและเปิดเผยข้อมูลข้างต้นต่อสาธารณะ นำระบบระบุตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS) ใช้กับสุนัขเลี้ยงในรูปแบบของปลอกคอสุนัขอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

2) ตรากฎหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่และองค์กรหรือหน่วยงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่

3) แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 โดยกำหนดให้มีค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษและอัตราค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษเฉพาะความเสียหายจำนวนมากที่เกิดจากสุนัขเลี้ยง ส่วนการกำหนดอัตราของค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษควรกำหนดตามประเภทสายพันธุ์ของสุนัข ได้แก่ สุนัขสายพันธุ์ปกติ สุนัขสายพันธุ์อันตรายหรือสายพันธุ์ร้าย ซึ่งให้อำนาจแก่รัฐมนตรีเป็นผู้กำหนด

4) ตรากฎหมายกำหนดให้มีการทำประกันภัยสำหรับสุนัขเลี้ยงทุกตัวเพื่อเป็นหลักประกันในการเยียวยาความเสียหายจากสุนัขเลี้ยง

5) หากประเทศไทยตรากฎหมายจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัข บุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขที่นำสุนัขมาลงทะเบียน ควรยกเว้นค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัข เช่น สุนัขของผู้พิการทางสายตาและทางการได้ยิน สุนัขที่ไม่ได้ถูกเลี้ยงเพื่อการค้าและสุนัขที่ถูกเลี้ยงก่อนกฎหมายจัดเก็บค่าธรรมเนียมใช้บังคับ เป็นต้น

6) แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 377 โดยกำหนดให้มีความรับผิดอาญาแก่เจ้าของสุนัขทันทีที่สุนัขก่อให้เกิดความเสียหายโดยไม่ต้องคำนึงว่าสุนัขเป็นสัตว์ดุหรือสัตว์ร้าย และให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการกักกันสุนัขเลี้ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยให้เจ้าของสุนัขต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดูแลสุนัขนั้น

จากข้อเสนอแนะที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัข บุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขและผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ การเยียวยาความเสียหายจากความเสียหายอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง แนวทางการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข ตลอดจนความรับผิดอาญาของเจ้าของสุนัขและหากมีการแก้ไขปัญหตามข้อเสนอแนะข้างต้นแล้ว จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการหาตัวบุคคลที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายจากสุนัขเลี้ยงทั้งทางแพ่งและทางอาญา รวมถึงแนวทางในการเก็บค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัข นอกจากนี้

ผู้เขียนยังเห็นว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องนี้ต่อไป เช่น วิธีการเยียวยาในกรณีสัตว์อื่นก่อให้เกิดความเสียหาย การจัดตั้งกองทุนในการเยียวยาความเสียหาย อันเกิดจากสัตว์ ตลอดจนเป็นแนวทางในการศึกษาอัตรา และหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมจากเจ้าของหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์และหน่วยงาน ผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว รวมทั้งรูปแบบและรายละเอียดในการลงทะเบียน และการเปิดเผยข้อมูลของเจ้าของหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ในรูปแบบ ฐานข้อมูลออนไลน์อีกด้วย